

ผลการประชุมคณะกรรมการความมั่นคงอาหารโลก ครั้งที่ 49
(Committee on World Food Security: CFS) ระหว่างวันที่ 11-14 ตุลาคม 2564
ณ สำนักงานใหญ่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี
และผ่านระบบออนไลน์

1. ในปีนี้ CFS ได้กำหนดหัวข้อการประชุม คือ “สร้างความเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการ (Making a Difference in Food Security and Nutrition)”
2. ผลการประชุม สรุปได้ ดังนี้

2.1 รายงาน เรื่อง สถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการของโลก ปี 2564 (The State of Food Security and Nutrition in the World 2021 Report: SOFI): การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้จำนวนประชากรโลกที่ยังมีความอดอยากหิวโหยมีปริมาณที่เพิ่มขึ้น ในปี 2563 ประชากรจำนวน 720-811 ล้านคนยังเผชิญกับความอดอยากหิวโหย โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2562 มากกว่า 161 ล้านคน และประชากรเกือบ 2.4 พันล้านคน ยังขาดการเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ คาดการณ์ว่าในปี 2573 ประชากรกว่า 650 ล้านคนจะยังคงเผชิญกับความอดอยากหิวโหย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของความไม่มั่นคงอาหารในระดับปานกลางหรือรุนแรงในปี 2563 เท่ากับการเพิ่มขึ้นในระดับก่อนหน้า 5 ปีรวมกัน ราคาอาหารเพื่อสุขภาพที่เพิ่มขึ้นและความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ ทำให้ประชากรในทวีปแอฟริกา ละตินอเมริกาและแคริบเบียน เข้าถึงอาหารเพื่อสุขภาพได้ยากขึ้น ซึ่งสะท้อนว่าผลดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายโภชนาการของโลกได้

ผู้แทนจากสศก. ได้กล่าวถ้อยแถลงว่า ประเทศไทยยังคงมุ่งมั่นในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อลดจำนวนผู้อดอยากหิวโหยภายในประเทศ พร้อมทั้งยังมีการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการในทุก ระดับ โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ การจัดทำปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัดเพื่อบริหารจัดการความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการในระดับพื้นที่ โดยหน่วยงานในระดับพื้นที่สามารถใช้ประโยชน์ข้อมูล เช่น การจัดทำแผนเตรียมความพร้อมด้านอาหารของจังหวัดในภาวะวิกฤติ การบริหารจัดการผลผลิตที่ออกสู่ตลาด และข้อมูลปฏิทินจะใช้เป็นฐานข้อมูลใหญ่ด้านการเกษตรของประเทศ

2.2 การดำเนินงานตามนโยบายแนวทางปฏิบัติด้านระบบอาหารและโภชนาการ (Endorsement and Uptake of the CFS Voluntary Guidelines on Food Systems and Nutrition: VGFSyN) เป็นวาระที่เปิดโอกาสให้ที่ประชุมแลกเปลี่ยนนโยบายที่นำ VGFSyN ไปใช้ในระดับชาติ ภูมิภาค หรือท้องถิ่น โดยมีการนำเสนอจากผู้บรรยายจำนวน 4 รายได้แก่ (1) นางมาเรียม แอล เมโฮรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงน้ำและความมั่นคงอาหาร สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ กล่าวว่ารัฐบาลเป็นภาคส่วนที่สำคัญในการขับเคลื่อนพฤติกรรมและสุขภาพของผู้บริโภค รวมถึงรูปแบบการบริโภคอาหารอย่างยั่งยืน โดย VGFSyN ได้ปรากฏอยู่ในยุทธศาสตร์ของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ด้วย (2) นางมารีเลอ เครสตาส ผู้แทนจากหน่วยงานด้านการพัฒนาและความร่วมมือสวิสเซอร์แลนด์ นำเสนอโครงการที่ให้การสนับสนุนและนำ VGFSyN ไปประยุกต์ใช้ใน 2 แนวทางหลักคือในเมือง กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับชาติ และในด้านสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในเรื่องระบบอาหาร (3) นายแมกซิโม โตเรโร คอลเลน จาก FAO นำเสนอเอกสารคำแนะนำสำหรับการดำเนินการที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของระบบอาหารที่ยั่งยืน ทำให้เกิดอาหารเพื่อสุขภาพ และการปรับปรุงโภชนาการ และ (4) นายมาร์ติน แวนนิวคูป จากธนาคารโลก ได้แสดงความกังวลต่อจำนวนประชากรที่อยู่ในภาวะอดอยากหิวโหยเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม คาดหวังว่าการเปลี่ยนแปลงของระบบอาหารจะทำให้ประชากรโลกมีสุขภาพที่ดีขึ้น ลดจำนวนประชากรที่อดอยากหิวโหยและขาดโภชนาการดีขึ้น

ผู้แทน สศก. ได้กล่าวถ้อยแถลงว่า VGFSyN เป็นแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความมั่นคงอาหารและโภชนาการ และยังสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายและความร่วมมือเพื่อนำไปสู่อาหารสุขภาพสำหรับทุกคน โดยประเทศไทยได้นำ BCG Model เป็นหลักการสำคัญควบคู่กับเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อขับเคลื่อนระบบอาหารไปสู่ความยั่งยืน โดยมีโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ คือ โครงการการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภาคเกษตร เพื่อเพิ่มการฟื้นตัวและความยั่งยืนเกษตรในพื้นที่สูง ณ จังหวัดน่าน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการปรับตัวในพื้นที่โดยใช้แนวปฏิบัติเกษตรกรรมเท่าทันภูมิอากาศ (Climate Smart Agriculture: CSA) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีด้านการเกษตร และเครื่องมือดิจิทัลในการเก็บข้อมูลและตรวจสอบย้อนกลับผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร

2.3 แนวทางการดำเนินงานตามมติที่ประชุมสุดยอดระดับผู้นำด้านระบบอาหารโลก (UN Food Systems Summit) นางอมีนา โมฮัมเมต รองเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ได้รายงานผลการประชุมสุดยอดระบบอาหารแห่งสหประชาชาติ ปี 2564 ระหว่างวันที่ 23-24 กันยายน 2564 ซึ่งผู้นำจากประเทศต่างๆ ได้ให้คำมั่นว่าจะปฏิรูประบบอาหาร ดังนั้น CFS จะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นคงอาหารและโภชนาการ โดยใช้เอกสารองค์ความรู้ แนวปฏิบัติการ และเครื่องมือเชิงนโยบายต่างๆ ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ CFS ที่จะดำเนินงานต่อจากการประชุมสุดยอดระบบอาหาร เช่น การเป็นหน่วยงานผู้นำการดำเนินงานเรื่องนี้ ร่วมกับ FAO กองทุนระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม และโครงการอาหารโลก และการเป็นหน่วยงานกลางประสานและเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การปฏิรูประบบอาหาร เป็นต้น

ผู้แทนสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโรมได้กล่าวถ้อยแถลงว่า ประเทศไทยสนับสนุนบทบาทเสริมของ CFS ในการกำกับดูแลโครงสร้างอาหารโลก และยินดีที่ UNFSS จะมีบทบาทในการสร้างเสริมความเข้มแข็งในอนาคต โดยประเทศไทยมีมุมมองต่อการดำเนินงานของ CFS ว่าควรมีความยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถจัดการกับเหตุการณ์ฉุกเฉินและวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต และทำให้มั่นใจได้ว่าบทบาทของ CFS เป็นเวทีสำหรับการประสานงานในระดับโลก ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานและความสำเร็จของคณะผู้เชี่ยวชาญระดับสูงด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการ

2.4 วาระการประชุมพิเศษ (Special Event) เพื่อเฉลิมฉลองวันสากลแห่งสตรีในชนบท สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะทูตพิเศษของสหประชาชาติ ด้านการจัดความหิวโหย และทูตพิเศษของโครงการอาหารโลกด้านโครงการอาหารในโรงเรียน ทรงกล่าวสุนทรพจน์ถึงประสบการณ์การดำเนินงานของประเทศไทย เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดโควิด-19 โดยเฉพาะต่อสตรีในชนบทซึ่งมีบทบาทสำคัญในภาคการผลิตอาหาร และการดำเนินงานเพื่อฟื้นฟูภาคการผลิตอาหาร และมาตรการรับมือเพื่อสร้างความยืดหยุ่นจากภาวะวิกฤตสุขภาพและสภาพอากาศในอนาคต

กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ตุลาคม 2564